

Kannanotto Parikkala–Syväoron tilapäisen rajanylityspaikan lakkauttamiseen

Kh 04.03.2024 § 64
73/14.01.00/2024

Valmistelija Hallintojohtaja Kaisa Häkkinen-Paananen
puh. 044 4491 202
kaisa.hakkinen-paananen@ruokolahti.fi

Rajavartiolaitos on pyytänyt kannanottoa Parikkalan kunnalta liittyen Parikkalan ja Inarin tilapäisten rajanylityspaikkojen pysyvää sulkemisesta. Parikkalan rajanylityspaikalla on merkitystä koko Kaakkois-Suomen elinvoimalle ja siten on tärkeää, että Ruokolahden kunta antaa myös oman kannanottonsa rajanylityspaikan pysyvää sulkemisesta.

Suomen ja Venäjän välisellä maarajalla on tällä hetkellä kansainvälisten rajanylityspaikkojen lisäksi kolme tilapäistä rajanylityspaikkaa. Näistä kaksi, Parikkalan ja Inarin tilapäiset rajanylityspaikat, on tarkoitettu ajoneuvoliikenteelle (kolmas tilapäinen rajanylityspaikka, Imatran rautatieliikenteen rajanylityspaikka, rautatieliikenteelle). Parikkalan tilapäinen rajanylityspaikka on ollut suljettuna liikenteeltä toistaiseksi 19.4.2022 alkaen EU-pakotteiden vuoksi.

Rajavartiolaitoksen kirjelmässä todetaan, että ”Suomen ja Venäjän välisen rajanylityspaikkasopimuksen 5 artiklan 1 kohdan mukaan tilapäiset rajanylityspaikat on tarkoitettu Suomen ja Venäjän kansalaisille ja ajoneuvoille rajanläheisten alueiden yhteistyön, puutavaran kuljetuksen ja muun taloudellisen toiminnan toteuttamiseen. Parikkalan ja Inarin tilapäisiä rajanylityspaikkoja on pidetty avoinna lähes yksinomaan puutavaran tuontia varten. Rajanylityspaikkasopimuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaan tilapäisten rajanylityspaikkojen avaaminen (ottaminen käyttöön) ja sulkeminen (poistaminen käytöstä) tapahtuvat Suomen Rajavartiolaitoksen päällikön ja Venäjän federaation rajajoukkojen komentajan välisellä pöytäkirjalla sen jälkeen, kun asiasta on sovittu kumpaisenkin maan asianomaisten viranomaisten kanssa.

Venäjän ulkoministeriö on toimittanut Suomelle syyskuussa 2023 nootilla pöytäkirjan, joka koskee Parikkala–Syväoro ja Inari–Inari tilapäisten rajanylityspaikkojen sulkemista ja poistamista Suomen ja Venäjän välisen rajanylityspaikkojen luettelosta. Mikäli edellä mainitut tilapäiset rajanylityspaikat suljetaan, Suomen ja Venäjän väliselle rajalle ei jää yhtään ajoneuvoliikenteelle tarkoitettua tilapäistä rajanylityspaikkaa.

Euroopan unioni on kiinnittänyt aiemmin huomiota Suomen tilapäisiin rajanylityspaikkoihin. EU-oikeuden näkökulmasta tilapäiset rajanylityspaikat ovat syrjiviä, sillä Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan ylityspaikoista tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välisen sopimuksen (SopS 66/1994, jäljempänä rajanylityspaikkasopimus) 5 artiklan mukaan rajanylitys on sallittua niiden kautta vain Suomen ja Venäjän kansalaisille ja ajoneuvoille.”

Esittelijä Kunnanjohtaja Bergman Jukka-Pekka

Päätösehdotus Ruokolahden kunnanhallitus päättää antaa seuraavanlaisen kannanoton Parikkala–Syväoron tilapäisen rajanylityspaikan sulkemisesta:

Parikkala–Syväoron tilapäinen rajanylityspaikka on ollut merkittävä sekä

maakunnalliselle että paikalliselle puunjalostukselle ja yritystoiminnan kehittymiselle molemmin puolen rajaa. Rajanylityspaikalla on muun muassa parannettu Väyläviraston hankkeessa rajanylityspaikalle johtavan tien liikenneturvallisuutta ja kehitetty erilaisia tunnistusjärjestelmiä. Rajanylityspaikan merkitystä alueen paikallistaloudelle kuvaavat siis myös ne toimet, joita on toteutettu tavoitteena kansainvälinen rajanylityspaikka. Nämä edellytykset ovat edelleen olemassa, mikäli Venäjän aggressiivinen asenne ja toiminta naapurimaita kohtaan päättyy.

Nykytilanteessa on välttämätöntä pitää rajanylityspaikka suljettuna, mutta lakkauttaminen vaarantaa normaaliaikoina tarpeellisen kansainvälisen rajanylityspaikan toteutumisen etenkin, jos lakkauttamisen yhteydessä puretaan tulevaisuutta varten rakennettua infrastruktuuria. Vuonna 2018 laadittu vaikutusselvitys (Etelä-Karjalan liiton, Etelä-Savon liiton, Savonlinnan kaupungin, Parikkalan kunnan ja Rautjärven kunnan toimeksianto) on edelleen ajankohtainen. Tuolloin on arvioitu aluetaloudelliset hyödyt suureksi jopa kansainvälisen rajanylityspaikan avaamiseksi.

Vuodesta 2014 Parikkalan liikennemäärät lisääntyivät vuosittain parantuneiden teiden ja puun kysynnän kasvun (tuonti vuonna 2019 noin 30 M€ arvosta puuta jalostettavaksi Suomeen) vuoksi ennen kuin rajanylityspaikka suljettiin. Puuta käyttävän teollisuuden raaka-aineen saanti on tällä hetkellä heikentynyt, ja Venäjältä tulevan puun merkitys korostuu jatkossakin. Tärkeää on säilyttää Parikkala–Syväoron tilapäinen rajanylityspaikka, sillä rajanylityspaikka on tärkeä itäiselle Suomelle tulevaisuudessakin, kunhan nykyinen tilanne itänaapurissa rauhoittuu.

Päätös

Hyväksyttiin.